

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-10- Nr.
Į 2020-10-01 Nr. NV-2657

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS PINIGŲ PLOVIMO PREVENCIJOS KOMPETENCIJŲ CENTRO STEIGIMO IR VALSTYBĖS TURTO INVESTAVIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. spalio 1 d. išvadą Nr. NV-2657, pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešosios įstaigos Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centro steigimo ir valstybės turto investavimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) ir jo lydimuosius dokumentus.

Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo 4 straipsnio 1 ir 4 dalimis, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 2 dalies 5–7 punktais ir Sprendimo investuoti valstybės ir savivaldybių turtą priėmimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 758 „Dėl Sprendimo investuoti valstybės ir savivaldybių turtą priėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Nutarimo projektu siūloma įsteigti viešąją įstaigą Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centrą (toliau – viešoji įstaiga), pavesti Finansų ministerijai atstovauti valstybei, kaip vienai iš viešosios įstaigos steigėjų, ir įgyvendinti valstybės, kaip viešosios įstaigos dalininkės, turtines ir neturtines teises bei pareigas. Viešosios įstaigos veikla bus finansuojama Lietuvos banko ir privataus sektoriaus atstovų metiniais įnašais. Valstybės įnašas – 30 000 eurų iš Finansų ministerijai skirtų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bendrųjų asignavimų.

Viešosios įstaigos steigimo poreikis atsirado dėl daugelio priežasčių. Sparčiai keičiantis technologinei aplinkai ir daugėjant inovatyvių sprendimų, didėja ir su tuo susijusių pinigų plovimo (toliau – PP) ir terorizmo finansavimo (toliau – TF) rizikų bei grėsmių. Potencialūs pinigų plovėjai taiko vis išmanesnes priemones ir būdus legalizuoti neteisėtu būdu įgytas lėšas, o sparčiai keičiantis nusikalstamumo aplinkai, privataus sektoriaus atstovams vis sunkiau atpažinti galimai neteisėtas veiklas ir su jomis susijusius požymius. Todėl yra svarbus viešojo sektoriaus įsitraukimas padedant privačiam sektoriui atpažinti PP ir TF rizikas ir grėsmes. PP ir TF prevencijos priemonių įgyvendinimą Lietuvoje atlieka 9 institucijos: Lietuvos bankas, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos advokatūra, Lietuvos notarų rūmai, Lietuvos auditorių rūmai, asociacija Lietuvos antstolių rūmai, valstybės įmonė „Lietuvos prabavimo rūmai“ ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba). Šiose įstaigose skiriama skirtingai žmogiškųjų ir finansinių išteklių PP ir TF prevencijos priemonių įgyvendinimo priežiūrai, taip pat labai skiriasi šių įstaigų darbuotojų žinių ir kompetencijos lygis.

Be to, pastaruoju metu dėl Šiaurės ir Baltijos šalių regione kilusių PP skandalų atsirado didelis viešojo ir privataus sektorių poreikis kelti kompetenciją PP prevencijos srityje bei bendradarbiauti ir operatyviai keisti informacija valdant PP rizikas. Jei Lietuva nesiims jokių veiksmų, šalies reputacija rizikų valdymo aspektu gali neigiamai paveikti investuotojų elgseną.

SyncConvContent8468115284934304187.tmp

Tarptautinė Egmonto finansinės žvalgybos padalinių grupė, vienijanti 152 finansinės žvalgybos padalinius, akcentavo, kad viešojo ir privataus sektorių partnerystė turi didelę pridėtinę vertę – gali padidinti pasitikėjimą tarp privataus ir viešojo sektorių, pagerinti pranešimų apie įtartinus sandorius kokybę, sukurti daugiau galimybių efektyviai kovoti su nuolat kintančiomis ir vis sudėtingesnėmis PP ir TF schemomis, ugdyti priežiūros institucijų ir įpareigotųjų subjektų kompetenciją.

Įvertinusi susidariusią situaciją, 2019 m. liepos 4 d. Finansų rinkos politikos formavimo patariamoji komisija, veikianti pagal Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo 48 straipsnį, konstatavo, kad būtina konsoliduoti ir stiprinti valstybės PP ir TF rizikų valdymo išteklius ir kompetencijas, įsteigiant Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centrą, bei priėmė sprendimą inicijuoti jo steigimą. Bendru Lietuvos banko valdybos pirmininko ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus įsakymu 2019 m. rugpjūčio 8 d. sudaryta darbo grupė, išnagrinėjusi tarptautinių organizacijų nuomones ir ataskaitas dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės modelio, užsienio šalių praktiką, modelio alternatyvas, jų privalumus, trūkumus, tikslus ir funkcijas, pateikė pasiūlymą steigti viešąją įstaigą (Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centro koncepcija pridedama).

2020 m. balandžio 6 d. neformaliame ministrų pasitarime pritarta pasiūlymui steigti viešąją įstaigą ir nuspręsta, kad valstybei atstovautų Finansų ministerija, bei konstatuota, kad viešosios įstaigos veikloje privalo dalyvauti Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gaires, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495 „Dėl Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių ir Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“, viešojoje įstaigoje valstybei atstovauti ir savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendinti gali tik viena ministerija, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą numatoma įtraukti į viešosios įstaigos veiklą sudarant bendradarbiavimo sutartį.

Numatomas viešosios įstaigos tikslas – užtikrinti viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimą, koordinuojant PP ir TF prevencijos priemonių įgyvendinimą ir rizikų valdymą.

Numatomos viešosios įstaigos funkcijos: kurti ir administruoti viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimo ir dalijimosi informacija PP ir TF prevencijos srityje platformą; organizuoti ir koordinuoti viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimą, darbo grupių posėdžius, koordinuoti priimtų sprendimų įgyvendinimą; atlikti tyrimus, vertinimus ir analizes, rengti gerosios praktikos apibendrinimus ir pasiūlymus dėl jos taikymo privataus sektoriaus subjektams atliekant PP ir TF prevencijos vidaus rizikos vertinimą ir naudojant PP ir TF prevencijos priemones, taip pat PP ir TF prevencijos valstybės politiką formuojančios institucijos prašymu teikti ekspertinę nuomonę (išvadas ar pasiūlymus) dėl teisinio reguliavimo tobulinimo; ugdyti viešojo ir privataus sektorių subjektų ir jų darbuotojų kompetenciją PP ir TF prevencijos srityje, organizuoti mokymus, seminarus, konferencijas ir kitus renginius; viešinti bendradarbiavimo bei PP ir TF prevencijos priemonių taikymo Lietuvos Respublikoje veiklą.

Atsižvelgiant į numatomą viešosios įstaigos veiklą, valstybės įnašas, kaip valstybės investicija, atitiks Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 5, 6 ir 7 punktuose nustatytus kriterijus, nes:

- viešojo ir privataus sektorių institucijų žinių apie PP ir TF riziką gerinimas, lankstumo ir gebėjimo prisitaikyti prie greitai kintančio ir besivystančio finansų rinkos sektoriaus, nustatant naujas PP ir TF rizikas ir grėsmes, užtikrinimas pagerintų viešųjų paslaugų, susijusių su PP ir TF prevencija, teikimo kokybę;

- viešosios įstaigos veikla sukurtų pridėtinę vertę, užtikrindama geresnę pranešimų apie įtartinus sandorius teikimo kokybę, nustatydama efektyviausius veikimo būdus ir priemones, mažinant PP ir TF grėsmes, bei keldama viešojo ir privataus sektorių kompetenciją, taip pat pagerintų Lietuvos įvaizdį ir stiprintų Lietuvos tarptautinį konkurencingumą užsienio investicijų atžvilgiu;

- glaudesnis viešojo ir privataus sektorių institucijų bendradarbiavimas nustatant bendrą požiūrį ir apibrėžiant bendrus tikslus bei poreikius, lengvesnis, greitesnis ir geresnis PP ir TF rizikų nustatymas bei kontrolė ir bendrų veiksmų planavimas leistų užtikrinti veiksmingesnį Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytų valstybės funkcijų PP ir TF prevencijos srityje atlikimą.

Nutarimo projektas ir viešosios įstaigos įstatų projektas buvo pateikti išvadoms gauti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai. Atsižvelgdama į tai, kad Nutarimo projektas yra nenorminis teisės aktas ir nėra susijęs su Teisingumo ministerijos kompetencija, Teisingumo ministerija išvados nepateikė. Nutarimo projekto lydimieji dokumentai buvo patikslinti pagal Vidaus reikalų ministerijos pastabas ir pasiūlymus. Nutarimo projektas ir lydimieji dokumentai su Lietuvos banku suderinti darbo tvarka.

Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. spalio 1 d. išvadoje Nr. NV-2657 pateiktą pasiūlymą papildyti Nutarimo projekto teikimą pagrindžiant valstybės investuojamų lėšų dydį, informuojame, kad, siekiant svariau prisidėti prie viešosios įstaigos veiklos organizavimo užtikrinimo, buvo nuspręsta investuoti sumą, kuria, preliminariais skaičiavimais, turėtų būti padengiamos bent dviejų pirmųjų veiklos metų patalpų nuomos išlaidos. Skaičiavimai atlikti atsižvelgiant į tai, kad viešojoje įstaigoje planuojama įdarbinti 10 žmonių, kurių darbo vietoms pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. V-65 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 32:2004 „Darbas su videoterminalais. Saugos ir sveikatos reikalavimai“ patvirtinimo“ patvirtintose Lietuvos higienos normose nustatytus erdvės reikalavimus bendrai būtų skirtas ne mažesnis nei 60 m² plotas, o bendras plotas galėtų sudaryti apie 100 m², kuris apimtų ir bendrojo naudojimo patalpas, bei darant prielaidą, kad vidutinė mėnesio patalpų nuomos kaina bus 12,5 Eur/m² (rugpjūčio mėn. patalpų nuomos skelbimuose siūloma kaina buvo 5–20 Eur/m²). Bendra valstybės investuojama suma būtų 100 m² × 12,5 Eur/m² × 24 mėn. = 30 000 Eur.

Nutarimo projektas Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatomis neprieštarauja.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS), kurioje su juo gali susipažinti suinteresuotos institucijos ir visuomenė.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Finansų rinkų politikos departamento (direktorė Vilma Mačerauskienė, tel. (8 5) 239 0174) Draudimo veiklos skyriaus (vedėja Lolita Šumskaitė, tel. (8 5) 239 0180) patarėja Jovita Burlėgienė, tel. (8 5) 219 4416, el. p. jovita.burlegiene@finmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Steigimo sutarties projektas, 4 lapai.
3. Viešosios įstaigos įstatų projektas, 6 lapai.
4. Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centro koncepcija, 18 lapų.
5. Poreikio steigti viešąją įstaigą pagrindimas, 5 lapai.
6. Lietuvos banko raštas, 1 lapas.

Finansų ministras

Vilius Šapoka